

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

ЈАЧАЊЕ УЛОГЕ ТРЖИШТА И ДАЉИ РАЗВОЈ АКТИВНЕ МАКРОЕКОНОМСКЕ ПОЛИТИКЕ

Мирјана Цоцовић-Крстић¹

Абстракт: У процесу транзиције и глобализације израда ефикасног система привређивања мора почивати на тржишно оријентисаној привреди и адекватним мерама економске политике

Ширење и јачање улоге тржишта и економских законитости постаје потреба, тим пре што је тржиште најбољи валоризатор свих вредности. Међутим, привреда не може да покаже оптималне привредне резултате ако се препусти само тржишту. Њој су потребне одговарајуће мере макроекономске политике у области привредне активности, запослености, стабилности цена, односно инфлације и спољно економских проблема. Економска политика треба да полази од тржишта и његовог деловања, с тим да коригује, отклања његову стихијност, усклађује развој и доприноси ефикасности и рационалности. Одређена комплементарност тржишта и економске политике је важна ради остварења стратегије развоја, односно ради рационалног и успешног привређивања.

Једнако је од значаја координација и интеграција монетарно-кредитне и фискалне политике (пореске политике и политике јавних расхода). Инструменти економске политике, монетарна и фискална политика, су две економске дисциплине, само два дела, два подсистема јединствене финансијске политике. Заједничка активност монетарне и фискалне политике постаје неопходност – закон савремених финансија. Потребно је да се обе политике комплементарно и истовремено користе са осталим парцијалним политикама, ради постизања стабилизације у најширем смислу речи.

Стратегија успешне економске реформе наше привреде мора да се усмери на јачање конкурентности, да се направи одлучнији корак у тржишним реформама, да иде даље у правцу приватизације, реформе администрације и правосуђа, али у смислу усаглашавања са правном и

¹ Др Мирјана Цоцовић-Крстић, доцент, Мегатренд универзитет примењених наука, Београд, Факултет за менаџмент Зајечар.

административном регулативом Европске уније. Наиме, нашој привреди су потребне нове инвестиције, јасна стратегија развоја, интензивнији раст индустријске производње, нове технологије и тржишно репозиционирање да би остварила бољу конкурентску позицију и динамичнији пласман робе на инострано тржиште. Све то у циљу макроекономске стабилности и придруживања Европској унији.

Кључне речи: тржиште, закон вредности, економска политика, привредни раст, запосленост, инфлација, реструктурирање, приватизација, конкуренција, макроекономска стабилност, европска унија

1. Комплементарност тржишта и економске политике

Задњих година наша привреда је у процесу транзиције и глобализације што значи у процесу изградње новог типа привреде и друштва. Основни циљ тог новог типа привреде јесте изградња ефикасног и конкурентног тржишног модела привређивања и напуштање нетржишног система, при чему је крајњи циљ прикључење Европској унији и хармонизација са привредама ових земаља. Тржиште подразумева развој конкурентности и предузетништва као нове развојне филозофије. Од изузетног значаја је приватизација као индивидуализација својинских права, којом се повећава ефикасност пословања. Заједно са другим транзиционим реформама, приватизација убрзава промене привредне структуре, подстиче развој предузетништва, побољшава конкурентност. Сходно томе, приватизација омогућује јасну и отворену власничку структуру, која обезбеђује улазак стратешких страних инвеститора у привреду, који морају осим капитала унети и знање, нову технологију, нову организацију, ново тржиште и нови систем управљања.

Зато наша привреда у основи мора бити тржишна, тржишно оријентисана, а то значи да мора да рачуна на циклична кретања и да се против њих свесно бори. Привредне токове треба препустити што више тржишту, деловању економских и тржишних закона, пре свега тржишној утакмици, конкуренцији и то не само на страном, већ пре свега на домаћем тржишту, економској принуди, одговорности, ризику, сношењу економских санкција. Тржишна регулација се остварује помоћу инструмената и економских параметара који конкретно у економској политици и привредном систему полазе од деловања закона вредности, закона понуде и тражње, од децентрализованих шема доношења економских одлука. Привредни субјекти у таквим условима су самостални у одлучивању о битним питањима, где из те самосталности произилази економски ризик, добитак или губитак. Према

томе, привреда може постати ефикасна само ако је тржишна и ако ствара простор за мотивацију.

У оквиру таквог деловања тржишта, треба разликовати онај део привреде на чије пословање тржиште делује деиректно, односно ту тржиште својим механизмом понуде и тражње алоцира факторе производње, тј. одређује обим и структуру инвестиција и производње. За други део привреде који се односи на монополске области и који је раније био регулисан само тржиштем, Влада Србије се званично определила за демонополизацију јавних предузећа у секторима енергетике, ПТТ саобраћаја, телекомуникације, железнице, управљања природним ресурсима, што значи приватизује их и отвара тржишту и конкуренцији. Тако јачање и ширење улоге тржишта и економских законитости постаје императив – неопходност ефикасног привређивања, пре свега зато што је тржиште најбољи валоризатор свих вредности. Позитивно деловање тржишта треба што више искористити. Путем тржишта ефикасније се формирају економски параметри којима се регулишу привредни токови. Тржиште је фактор, детерминанта која одређује обим и структуру инвестиција и производње. У тржишним условима привређивања привредни субјекти се одлучују за веће или мање инвестиције, за већу или мању производњу, у зависности од тржишних изгледа, у зависности од тога да ли постоји и колика тражња и за каквим производима.

Међутим, тржишна привреда у условима глобализације не може да покаже оптималне привредне резултате ако се препусти само тржишту, само деловању тржишног механизма, већ су јој потребне одговарајуће мере макроекономске политике у домену привредне активности (нивоа и структуре) запослености, стабилности цена, тј. инфлације и спољно-економских проблема. [1]

Тржиште не може бити замењено економском политиком, тржиште треба да буде слободно, али не може бити тржиште савршене конкуренције, односно потпуне конкуренције, већ тржиште непотпуне конкуренције. Пошто је савременим тржишним привредама, поред што потпунијег деловања тржишта потребна и активна макроекономска политика, то је и тржишној привреди у условима глобализације, односно тржишно оријентисане привреде веома потребана активна економска политика, пре свега монетарно-кредитна и фискална политика (пореска политика и политика јавних расхода – опште и заједничке потрошње), политика расподеле и политика доходака, која би деловала развојно у правцу пуне запослености и експанзије извоза, антиинфлационо и стабилизационо. У случају да тржиште буде супституирано активном макроекономском политиком то би довело до огромне неефикасности привреде. То значи да тржишна привреда која је препуштана сама себи, без предузимања активне економске политике,

кретала би се у једном периоду узлазном линијом, преживљавала коњуктуру, тј. високу привредну активност, а у другом би се периоду кретала силазном линијом, преживљавала стагнацију, рецесију, депресију, кризу.

За сваку привреду је од посебног значаја да она постане економски ефикасна. Да би се то постигло, основно питање даљег развоја привреде је оријентација и усмеравање које није супротно тржишту, већ од њега полази, с тим да се истовремено даље развија економска политика, уклања имперфекцију тржишта и осигурава стабилност. [2] Другим речима, важно је да економски критерији који произилазе из тржишног финансирања привреде заједно са економском политиком омогуће ефикасност привређивања. То значи да целокупна стратегија, односно тржишна регулатива и економска политика буду у функцији реализације такве концепције развоја. То зато, јер тржишни утицаји и ефекти економске политике омогућују да се развију економски подстицаји и истовремено смањује стихијност коју носи тржиште. То доводи до оптималности у политици развоја и структурном прилагођавању, уз деловање позитивних ефеката тржишта али и свесног утицаја економске политике.

Може се констатовати да економска политика треба да уважава и полази од тржишта и његовог деловања с тим да коригира, отклања његову имперфекцију и стихијност, усклађује развој и придосноси ефикасности и рационалности. Треба поставити систем који ће одговарати савременим потребама техничко-технолошког и менаџерског развоја, савременим потребама развоја у свету, где са таквим радикалним променама, привреда у условима глобализације може бити равноправна са развијеним земљама. Не сме се дозволити минимизирање улоге тржишта, јер долази до деформације економских односа и економских величина. Тржиште не може да функционише ако су поремећене факторске цене, ако не могу реално да се калкулишу трошкови и производни ефекти, што је неизбежна ствар за сваку ефикасну и рационалну тржишну привреду. У условима неорганизованог и погрешно организованог тржишта, долази до тржишне стихије, где тржиште не може бити неки значајан регулатор привредних кретања. Ту долази и до стихије мера економске политике, где се не може водити успешна економска и развојна политика. Међутим, стварање ефикасног тржишног система подразумева рад на више фронта. Потребно је паралелно радити на ефикаснијем решавању многих проблема: реструктурирати привреду и државну управу, оживети приватизацију, јачати конкурентност, развити стабилан фискални систем, јачати постојеће и формирати нове институционалне инвеститоре, заштитити права малих акционара, успоставити основну финансијску дисциплину, анимирати јавност за улагање у хартије од вредности. Процес изградње новог типа привреде и друштва, на

тржишним принципима привређивања, могућ је само ако се заједничким снагама делује, како би се створио синергетски ефекат. Правилним развојем тржишног механизма и економске политике, могуће је остваривање целине задатака развоја и циљева развоја.

Зкључује се да је економска политика важна, она усмерава, коригује, допуњује, уважава економске законитости и полази од тржишта, делујући тако да елиминише његову несавршеност, усклађује односе и токове у процесу развоја и тако доприноси реализацији задатака и циљева политике развоја. Јачање тржишне привреде је од изузетног значаја у циљу ефикасног привређивања, где је истовремено економска политика једнако важна, ако се жели стање без рецесије, незапослености, инфлације и спољно-економских поремећаја.

Првредни развој се мора заснивати на тржишно оријентисаној привреди и адекватним мерама економске политике. Овај спој се мора остварити, комплементарност тржишта и економске политике је неопходна ради остваривања стратегије развоја, односно ради рационалног и успешног привређивања.

2. Координација и синхронизација монетарне и фискалне политике

Како тржиште и тржишни механизам врши улогу детерминанте у погледу структуре и обима производње и не може сам да обезбеди реализацију ефикасног привређивања и стабилизације, неопходно је рачунати и на одређене мере економске политике. У основи неопходно је деловање економске политике да би се створили такви тржишни услови који би омогућили, колико је то могуће, виши ниво привредне активности и запослености, вишу стопу привредног раста и стабилност цена.

Инструменти економске политике: монетарно-кредитна и фискална политика (пореска политика и политика јавних расхода) имају специфичну улогу у реализацији ефикасног привређивања и стабилизације. Те улоге су одређене према концепцијама на којима су засноване и монетарна и фискална политика. Код монетарне теорије, према квантитативној теорији новца, основни фактор економије је количина новца и његови токови, док код фискалне теорије, према теорији односа дохотка и расхода полази се од опорезивања и јавних расхода и промена каматних стопа. Монетаристи истичу важност количине и стопе раста новца где је у основи квантитативна теорија на којој се заснива политика стабилизације. Они истичу контролу монетарних агрегата ради пораста дохотка. Предлажу да повећање укупне количине новца буде регулисано одређеним јавним правилима. Ова теорија

показује релативну стабилну тражњу новца и постојање односа између количине новца, цена и наднице. За фискалисте су од важности буџетски суфицити и дефицити, а саму политику заснивају на контроли буџетских дејстава. Они везују новац за каматне стопе и уакзују на реалтивну стабилност потрошње и стопе штедње. Ова теорија истиче координирану и активну политику.

У циљу ефикаснијег деловања на укупну тражњу, привредни раст и стабилност, од посебног је значаја координација монетарно-кредитне и фискалне политике (пореске политике и политике јавних расхода). То значи, уколико је на време и на адекватан начин спроведена координација монетарне и фискалне политике то ће се успешно испољити на потрошњу и инвестиције, запосленост, цене, унутрашњу тражњу, равнотежу платног биланса и др. Неблаговремено узајамно дејство монетарне и фискалне политике може имати тешке последице за привреду, јер може да заустави привредну коњукуру, да доведе до рецесије, стагнације, депресије и масовне незапослености или до галопирајуће инфлације и енормног дебаланса платног биланса са иностранством. То указује да се морају користити истовремено координиране мере монетарне и фискалне политике.

Фискална политика, као класичан инструмент државе која поред политике буџета води и политику јавног дуга, има задатак да делује на структуру тражње. Поступак доношења фискалних мера је успорен, продужен у односу на монетарне мере, али је њихово деловање оштрије, мање линеарно, више структурно, па је и ефикасније у регулисању структурне тражње и потрошње и структурног развоја уопште.[3] Инструментима фискалне политике се делује на расподелу националног дохотка, другим речима мерама ове политике се делује на сузбијање економске рецесије и обезбеђење привредног раста.

Монетарна и фискална политика су две економске дисциплине, два дела, два подсистема јединствене финансијске политике. Оне морају бити синхронизоване и просто интегрисане у процесу глобализације и стабилизације привреде и процесу привредног раста. Заједничка активност монетарне и фискалне политике постаје неопходност – закон савремених финансија.

Економетријска истраживања о уређењу привредних токова указују на исту важност монетарне и фискалне политике.[4] Важно је да се обе политике комплементарно и истовремено користе са осталим парцијалним политикама. Прихватање спојеног деловања монетарне и фискалне политике чини споразумно решење у односу на позицију монетариста и Кеунес-ових следбеника о већој успешности једне у односу на другу политику. У оквиру

фискалног система обе политике имају исто место а њихови приоритети су промењливи у зависности од развоја економског система. Повезаност монетарне и фискалне политике је присутна у финансирању буџетског дефицита и политике јавног дуга, управљања понудом и тражњом, сузбијању инфлаторних кретања и др. Буџетски дефицит доводи до пораста јавног дуга који утиче на раст каматних стопа и у условима глобализације финансијских тржишта јавља се могућност преваљивања фискалних дефицита. Велики дефицити утичу на пораст каматних стопа на светском тржишту капитала.[5]

Велики је значај монетарне и фискалне политике за остваривање стабилизације цикличних кретања привреде. Међутим, треба извршити адекватан избор мера које ће дати најбољу комбинацију за постизање тог циља. Комбиновано деловање монетарне и фискалне политике зависиће од типа поремећаја равнотеже, карактеристике привредног система, временског периода и др. Монетарно-кредитна политика је ефикаснија у периоду инфлације, док је фискална политика знатно ефикаснија у периоду депресије и незапослености. Наиме, монетарна политика је успешнија у области опште ликвидности понуде и екстерне економије (платни биланс, девизни курс и сл.) а фискална политика у области уређивања унутрашње глобалне тражње, нивоа запослености и цена. Монетарна политика је успешнија у подстицању инвестиција, док се фискалном политиком уређује општи ниво потрошње, она регулише унутрашњу потрошњу. Но, монетарна политика делује на веће снижење стопе унутрашњег рата које на кратки рок покреће механизме заустављања раста агрегатне тражње.[6] Ова различитост ефеката и начина деловања монетарне и фискалне политике је врло значајан елемент за њихову координацију и интеграцију.

У условима глобализације, синхронизација монетарне и фискалне политике постаје императив за регулисање стабилности цена, повећања нивоа запослености уз убрзани економски раст и експанзију извоза. У оквиру тога не сме се заборавити на интеракционо деловање политике расподеле, политике дохотка, политике капитала, спољнотрговинске политике, политике потрошње и других елемената економске политике, које би заједно са монетарном и фискалном политиком деловале развојно у правцу постизања бржег привредног раста и стабилизације.

3. Карактеристике и тенденције активне макроекономске политике

Економски и привредни живот наше земље има тенденцију побољшања, међутим то је и даље недовољно за оптимални пословни амбијент пошто још увек нема поузданијих показатеља економске стабилизације, наиме још увек су присутне спољне неравнотеже а и главни узрочници инфлације нису отклоњени.

Крајем маја и почетком јула ове године испољене су позитивне тенденције код следећих економских индикатора: физички обим индустријске производње, цене на мало, домаће и извозне поруцбине, структура новчане масе М1 и укупне девизне резерве.

Један од најзначајнијих показатеља који је испољио позитивно кретање јесте раст физичког обима индустријске производње. То је, пре свега, резултат производних активности у оним делатностима код којих је завршен процес приватизације и реструктурирања и која се одликују тржишном пропульзивношћу. Међутим, у току летњих месеци очекује се извесно слабљење досадашње позитивне динамике индустријске производње.

После дужег времена, по први пут, цене на мало су стављене у групу позитивних индикатора, јер је у јуну ове године остварена нулта стопа инфлације. Међутим, овај позитивни помак у динамици цена на мало у јуну треба схватити условно и са резервом, јер је то првенствено резултат изнуђених ригорозних мера НБС и позитивног утицаја сезонског фактора преко снижења цена пољопривредних производа. Рестриктивне мере НБС узроковале су ап्रेसијацију динара, чиме су увозне цене вештачки смањене, што је имало позитивног ефекта на опште кретање цена на мало. Но, у суштини монетарне мере НБС усмерене на сузбијању инфлације нису довољне ако их не прате значајне инвестиције у привреди, интензивирање индустријске производње, чврста фискална политика, озбиљан напредак у приватизацији и реструктурирању јавних предузећа и великих система, као и разбијање монополиста на тржишту. Другим речима, инфлационе тензије су и даље присутне и доћи ће до изражаја у већој мери уколико се што пре не заврше процеси трансформације постојећих друштвених предузећа и јавних система. Неопходне су корените промене у смислу структурних, привредних промена, што ће смањити јавну потрошњу а повећати робне фондове које ће тако новоорганизована предузећа пласирати на домаће и инострано тржиште. Све то ће уз јачање здраве кокуреније српске привреде деловати позитивно на смиривање инфлационих кретања.

Следећи економски индикатор који је у посматраном периоду оцењен као позитиван је успостављање тенденције континуираног раста депозитног

новца и смањења готовине у оптицају, што је започело још 2005. и наставило се и у овој години, а резултира побољшањем структуре новчане масе М1 и редуковањем сиве економије. Овај тренд ће и убудуће бити настављен ради све већег учешћа безготовинских средстава плаћања и редуковања новчаних фондова у односу на постојећи потенцијал робних фондова како би се утицало на смањење притисака на инфлацију. Наиме, у структури новчане масе М1 све је већи удео тзв. трансакционог новца. Све више су у употреби безготовински инструменти плаћања.

Најзад, и девизне резерве имају позитивну тенденцију кретања, пре свега због њиховог раста код НБС и то преко појачаних мењачких послова.

Насупрот томе, у наведеном периоду крајем маја и почетком јуна ове године, испољене су негативне тенденције код селедњих економских индикатора: ликвидна средства пословних банака, спољнотрговински дефицит, просечне нето зараде, монополи, фискална оптерећења и скупи кредити.

Слободна средства пословних банака су озбиљно смањена у односу на претходни месец, а то је резултат јако рестриктивне кредитно-монетарне политике НБС. Смањена ликвидна средства пословних банака делују ограничавајуће на јаче оживљавање индустријских капацитета у нашој земљи, нарочито у условима већ хроничне великвидности и потребе да се обнови постојећа технологија и опрема. Ова ограничења се испољавају не само преко обима кредитног потенцијала банака, већ и преко скупих кредита. На тај начин рестриктивна кредитно-монетарна политика има негативно дејство и на спољнотрговински салдо наше привреде. Јачањем ригорозних мера кредитно-монетарне политике, спољнотрговински дефицит се проширује, односно стопе раста извозних активности су доста скромне у односу на интензиван раст увозних активности. Извесно је да на спољнотрговински дефицит значајно утиче и нереструктурирана привреда. Што се тиче просечне нето зараде, оне су незнатно мање него претходног месеца, међутим један добар део индустрије исплаћује зараде на нивоу већем од продуктивности рада коју постижу у свом пословању. Тај просек зарада би сигурно био на још нижем нивоу, што би било и реалније ако се узме у обзир постојећи раст привредних активности. На овај начин добија се нереална слика веће куповне моћи становништва при чему се утиче негативно и на јачање инфлације путем појачане личне тражње. Такође, негативно оцењени превисоки фискални намети, великвидност привреде, скупи кредити и поновно јављање монопола су фактори који већ дуже времена опстају на нашем тржишту. Зато је потребно њих решавати у циљу стварања услова за општу стабилизацију тржишта и његово парвилно функционисање уз доследну примену антимонополске регулативе.[7]

Закључује се да се стратегија успешне економске реформе, односно привредног и друштвеног развоја наше земље, мора усмерити на макроекономску стабилност, извлачење привреде из рецесије, настављање процеса приватизације, јачање конкурентности уз стављање акцента на запошљавање и будуће инвестиције, настављање процеса европске интеграције и привлачење нових иностраних инвестиција. Негативни економски показатељи (инфлација, спољнотрговински дефицит, незапосленост, висок ниво јавне потрошње, кашњење у приватизацији и реструктурирању великих и јавних предузећа) захтевају адекватан избор подстицајних мера макроекономске политике и развоја, чиме би се отпочела изградња једног тржишног система у коме не би било места волунтаризму и администрирању. Важно решење наше тешке привредне ситуације јесте у приватизацији и изградњи институција тржишне привреде. Тачније, решење је у стварању предуслава за ефикасну алокацију ресурса у тржишној привреди. [8]

То потврђује да привреду треба усмерити ка тржишним решењима, јер транзиција мењањем институција ствара другачији привредни и друштвени систем. То што привреду чини делотворном, то је конкуренција. Конкуренција представља формирање такве привредне структуре која може брзо и флексибилно да одговара променама на међународном тржишту. Наиме, то је способност привреде да најрационалније запосли националне ресурсе, постигне високу продуктивност, унапреди људски капитал, ефикасно упосли капитал и остале факторе производње. Из тих разлога, наша привреда у циљу економски ефикасног привређивања мора да тежи већој конкурентности, да се направи одлучнији корак у тржишним реформама, да иде даље у правцу реформе администрације и правосуђа, али у смислу усаглашавања са правном и административном регулативом Европске уније. Другим речима, нашој привреди су потребне нове инвестиције, јасна стратегија развоја, интензивнији раст индустријске производње, нове технологије и тржишно репозиционирање да би могла да оствари бољу конкурентску позицију и динамичнији пласман робе на инострано тржиште. Све би то пружило могућност за реализацију макроекономске стабилности и придруживање Европској унији. [9]

Литература

1. Шошкић, Б., *Економске доктрине*, Савремена администрација и Институт за економска истраживања, Београд, 1979.
2. Шошкић, Б., *Развој и основе савремене економске мисли*, Савремена администрација, Београд, 1988.
3. Комазец, С., Ристић, Ж., Јовановић, М., *Економија – тржиште – капитал – мегадржава*, Висока пословна школа Мегатренд, Београд, 1996.
4. Fisher, Douglas, *Monetary and Fiscal Policy*, Univercity Press, New York, 1988.
5. Бингулац, З., Јовановић, М., Крстић, Б., *Монетарне и јавне финансије*, Универзитет примењених наука Мегатренд, Београд, 2003.
6. Комазец, С., Ристић, Ж., Јовановић, М., *Економија – тржиште – капитал – мегадржава*, Висока пословна школа Мегатренд, Београд, 1996.
7. Хамовић, В., *Основна обележја економских глобалних токова у првом кварталу 2006.*, Пословна политика, Месечни пословни часопис, Београд, април 2006.
8. Маџар, Љ., *Макроекономско планирање и тржишна привреда*, Савезни секретаријат за развој и науку, Београд, 2001
9. Цоцовић-Крстић, М., *Тржишно оријентисана привреда и активна макроекономска политика*, Међународни научни скуп на тему: »Јачање конкурентности предузећа и привреде», Зборник радова, Београд, децембар 2005.

**STRENGTHENING THE ROLE OF THE MARKET AND FURTHER
DEVELOPMENT OF ACTIVE MACROECONOMIC POLICY**

Mirjana Cocovic-Krstic, Ph.D.
Megatrend University of Applied Sciences, Belgrade
Fakulty of Management, Zajecar

Abstract

In the process of transition and globalization, the creation of an efficient system of economic activities has to be based on the market-oriented economy and adequate measures of economic policy.

The strengthening and enlargement of the role of the market and economic laws becomes a need all the more as the market is the best factor of valuation of all values. However, economy cannot show optimal economic results if it rests only on the market. It requires certain measures of macroeconomic policy in the field of economic activities, employment, price stability, that is, inflation and problems regarding foreign economy. The starting point for economic policy should be the market and the market effects, in the sense that it corrects or removes its randomness, adjusts the development and contributes to efficiency and rationality. Therefore, the existence of certain level of complementarity between the market and economic policy is very important for accomplishing development strategy, that is for rational and successful economic activities

Of the same importance is the coordination and intergration of monetary-credit and fiscal policy (public revenue and tax policy). The instruments of economic policy, monetary and fiscal policy, are two economic disciplines, only two parts, two sub-systems of the inique financial policy. Joint activity of monetary and fiscal policy becomes a necessity – the law of modern finances. What is needed is that both policies are complementary and at the same time used with other partial policies in order to accomplish stability in the broadest sense of the word.

The strategy for successful economic reforms in our economy has to be aimed at strengthening the competition in the market, at making more decisive steps towards market reforms, privatization administration and judicial reform, and all this in accordance with legal and administrative standards of the European Union. In other words, our economy needs new investments, a clearly-stated development strategy, more rapid growth of industrial development, new

technologies and repositioning in the market in order to achieve a better position compared to our competition and more dynamuc marketing in the foreign market. The aim of all these activities is macroeconomic stability and joining the European Union.

Key words: market, law of value, economic policy, monetary-credit policy, fiscal policy, economic growth, employment, inflation, development strategy, complementarity, coordination, synchronization, restructuring, privatization, competition, economic solvency, macroeconomic stability, European union

Author's Address:

Dr Mirjana Cocović- Krstić
Megatrend univerzitet primenjenih nauka
Fakultet za menadžment Zaječar
Kraljevića b.b.
mob: 0637530237
e-mail: mirjana.cocovic@agrobanka.co.yu